

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina Lir 3.000

Letna naročnina » 6.000

Letna inozemstvo » 8.000

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXVIII. - Štev. 40 (1422)

Gorica - četrtek, 7. oktobra 1976 - Trst

Posamezna številka Lir 150

Čigava je Cerkev? V službi krivično preganjanega sočloveka

Dne 26. septembra je sv. oče Pavel VI. dopolnil 79 let. Ob tej priložnosti so se ga spomnili mnogi, tako verni kot nevern. Vsi so se strinjali v ugotovitvi, da je njegovo vodenje Cerkev v sedanjem času izredno težka naloga.

Res je, da so vsi papeži morali skozi stiske. Toda sedanjí mora skozi stiske, ki mu jih povzročajo predvsem tisti, ki so znotraj Cerkev same. To še bolj boli, kot pravi že kralj David: »Če bi me sovražnik sramotil, bi pač prenašal; če bi se moj nasprotnik dvignil zoper mene, bi se pred njim skril. Toda bil si ti, tovariš moj, moj prijatelj in zaupnik, ki sva skupaj pristrčno občevala« (Ps 55).

To je tragika pokoncilske Cerkev, da največje težave in stiske prihajajo od nepokornih kristjanov. To tragiko občuti papež, občutijo jo pa tudi številni škofje. Odkod to?

LASTIJO SI DELEŽ, KI JIM NE GRE

Odgovor je dokaj preprost: Preveč kristjanov je, ki menijo, da je Kristusova Cerkev njihova; lastijo si delež, ki jim ne gre. To pravzaprav ni nič novega: že Kristusovi učenci so imeli takšne skušnjave. Piše sv. Matej: »Tedad je pristopila k njemu (k Jezusu) mati Zebedejevih sinov s svojima sinovima, padla predenj in ga nekaj prosila. Rekel ji je: "Kaj hočeš?" Odgovorila je: "Reči, naj ta dva moja sinova sedita v tvojem kraljestvu eden na tvoji desnici in eden na tvoji levi."« Drugje pravi evangelij, da so se apostoli prepirali, kdo bo večji v božjem kraljestvu, to je v Cerkvi.

Mnogi danes obožujejo prvo Cerkev iz apostolskih časov. Najbrž zato, ker je ne poznajo dovolj. Tudi takrat je Cerkev doživljala podobne krize kot danes; prepirali so se, kdo ima večji delež v Cerkvi. Pisma apostola Pavla so v tem oziru zelo poučna.

V pismu Korinčanom piše: »Sporočila so mi o vas, bratje moji, da so prepri med vami. Mislim s tem, da vsak med vami pravi: "Jaz sem Pavlov, jaz pa Apolov, jaz pa Kefov, jaz pa Kristusov." Ali je Kristus razdeljen? Ali je bil Pavel za vas križan? Ali ste bili v Pavlovo ime krščeni?... Dokler je med vami zavist, prepri, ali niste meseni in ali ne živite po človeško? Kadar namreč kdo pravi: "Jaz sem Pavlov," a drug: "Jaz sem Apolov", ali niste preveč ljudje?« (1 Kor. 2).

PREVEČ ČLOVEŠKEGA V SEDANJÍ CERKVI

Tako je bilo takrat, tako ali vsaj podobno je danes, za časa Pavla VI. »Mi smo kristjani za socializem,« trdijo eni. »Mi smo Cerkev odrinjenih, revežev, prizadetih (emarginat), handicappati, izkoreninjenih,« hitijo dostavljati drugi. »Mi smo Cerkev mladih gorečnikov,« se oglašajo tretji. »Mi smo Cerkev za Tretji svet,« se znova sliši drugje. »Mi pa smo Cerkev Svetega Duha,« zatrjujejo v ZDA. Iz Francije sliši: »Mi smo Cerkev tridentinskega koncila, Cerkev Pija V.«

Vsem tem in podobnim bi rekli s sv. Pavlom: »Ali je Kristus razdeljen? Dokler je med vami zavist, prepri, ali niste preveč ljudje?«

Da, preveč človeškega elementa se je po koncilu sprožilo v Cerkvi med kristjani. Zakaj preveč jih je, ki hočejo biti preroki, apostoli, škofje, papeži, premalo pa takih, ki hočejo biti samo kristjani. Teologi menijo, da je sedaj nanje prešel dar nezmotljivosti. Zato pišejo nekateri kot bi bili apostoli, ki jim je poverjeno, da dajo svetu novo razodetje, takšno namreč, ki bo urezano po željah sodobnega potrošništva in materializmu predanega človeka.

Potem so tu razni bivši opati, župniki, kaplani, nune, ki menijo o sebi, da je nanje prešel dar preroštva, da gradijo Cerkev oporečnikov, zapostavljenih, prizadetih, lačnih in žejnih pravice, češ: Ubogim se evangelij oznanja.

Njim se pridružujejo krščanski laiki po celem svetu. Saj je pokoncilska Cerkev odprla vrata laikom. Ti menijo, da je nasto-

pila sedaj njih doba, ko bodo mimo cerkvene hierarhije (škofov in papeža) gradili novo Cerkev, ki bo Cerkev delovnih ljudi, ne več Cerkev izkoriščevalcev.

KAJ PRAVI APOSTOL PAVEL?

Res pisan mozaik znotraj Cerkev, kot ga že dolgo ali morda še nikoli ni bilo. Zato se samo od sebe poraja vprašanje: »Čigava je Cerkev?« Kot nalašč je zopet tu apostol Pavel, da nam odgovori in sicer v prvem pismu Korinčanom. Apostol je namreč hotel razložiti tistim, ki so si lastili Cerkev, kako je pravzaprav s to zadevo. Pojasnil je s prisposodo o telesu. Kristusova Cerkev je kakor človeško telo: ima mnogo udov, vendar je eno telo; vsi udje so potrebni, vsak ima svoje opravilo, vendar noben ud ne more reči: Jaz sem telo. Ostanejo pa udje telesa, dokler so z drugimi udji povezani z glavo, ki je Kristus. »Vi pa ste Kristusovo telo in posamezni udje. In nekatere je Bog postavil v Cerkvi, prvič apostole, drugič preroke, tretjič učitelje, potlej moči, potlej darove ozdravljanja, pomaganje, vladanje, različne jezike.«

Kljub tej razlagi je sv. Pavel bal, da bi verniki ne zašli v anarhijo, saj je opazil, da se je že začela v nekaterih cerkvenih skupnostih. Zaradi tega je na nekem drugem mestu poudaril vidno edinost Cerkev. Efežanom piše: »Vzidani ste bili na temelju apostolov in prerokov, a glavni vogelni kamen je sam Jezus Kristus« (Ef 2). Zato ni Cerkev, ki ni sezidana na temelju apostolov, med katerimi gre prvo mesto apostolu Petru, ki mu je Kristus rekel: »Pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce« (Jan 21).

NA TEMELJU APOSTOLOV

Čigava je torej Cerkev? Cerkev je vseh tistih, ki so vzidani na temelju apostolov in ki je njih glava Kristus. Med temi so ubogi in bogati, mladi in stari, odrinjeni in prizadeti, pa tudi zdravi; gospodarji in delavci, moški in ženske, vsi narodi, vsi jeziki, vse rase; trpečji in tisti, ki se veselijo; pravičniki in grešniki. Nihče ne more reči: Cerkev, to smo mi!

Cerkev je vseh, kakor je Kristus vseh. V njej je mesto za »napredne« in za »tradicionalne« kristjane, da le hočejo ostati vzidani na temelju apostolov. Kdor tega noče, se pač sam odtrže od Cerkev, ker hoče graditi na temelju, ki ga Kristus ni postavil.

NAŠE ŽUPNE CERKVE

Naj zaključimo: Kakor je Kristus vseh in njegova Cerkev vseh, tako naj bi bile tudi naše župne cerkve skupen dom vsega župniškega občestva. Zato gotovo ni prav, če ima kdo v naših cerkvah privilegije. Včasih so jih imeli bogatini, danes jih hočejo imeti mladi, odrinjeni, ubogi, barakarji, handicappirani, hippiji. Se večkrat si lastijo privilegije člani večinskega naroda na škodo manjšinskemu in tako dalje. Vse to in podobno izhaja od tod, da smo še zmeraj »preveč« ljudje, kot se izraža sv. Pavel.

Zato mislim, da je resnično in pravo tisto oporečništvo v Cerkvi, ki se bori zoper vse privilegije zato, da bi tudi zemlja, vidna Cerkev postala zares Cerkev vseh in z njo tudi naše župne cerkve skupen dom vseh vernikov brez razlike.

To je pravilno razumevanje ekumenizma, pravilno razumevanje krščanske naprednosti, ne pa tista, ki vnaša zdrahe, prepire, nemir.

K. H.

■ Rodezijske oblasti so obsodile na deset let prisilnega dela škofa v Umtali 65-letnega msgr. Donalda Lamonta, irskega porekla. Obtožile so ga, da je posredno sodeloval s črnskimi gerilci, ker jih ni naznanil oblastem, ko so se mudili na območju misijonske postaje. Msgr. Lamont je bil belim oblastnikom že dolgo trn v peti, saj je ponovno dvignil glas v obrambo črnske večine in poskrbel za objavo poročila o krutostih belih vojakov in policistov zoper domače prebivalstvo.

»Amnesty International«, na kratko AI, je mednarodno gibanje, ki se bori za svobodo mišljenja, političnega in verskega prepričanja ter na splošno za uveljavitev človeških pravic po vsem svetu. Gibanje je bilo ustanovljeno v Londonu leta 1961 po zamisli angleškega odvetnika Petra Benensona, ki je že prej vse svoje delo posvetil za reševanje pozabljenih jetnikov.

V Londonu je tudi sedanjí sedež organizacije. Pri njej je stalno zaposlenih kakih 70 oseb, ima pa okoli 40.000 članov in 400.000 občanskih prostovoljnih sodelavcev v šestdesetih državah, razkropljenih po vseh kontinentih. Povezana je z Organizacijo združenih narodov in drugimi važnimi ustanovami, deluje pa pod vodstvom znamenitih mož, ki so se v življenju odlikovali z bojem za človečanske pravice in za odpravo nasilja.

Poglavitna značilnost gibanja je njegova neodvisnost: ne naslanja se na nobeno vladno ne politično stranko ne veroizpoved. Člani organizacije, ki dajo vsako leto prostovoljni prispevek za njene finančne potrebe, so porazdeljeni v celice, katere imajo navadno svoj sedež v važnejših mestih. Samo v Zahodni Nemčiji je npr. takih celic 500. Italijanski odsek AI je bil ustanovljen pred dobrim letom in šteje dve celici: eno v Rimu in eno v Milanu.

Člani AI imajo lahko raznolika prepričanja, nujno je samo, da jih pri svojem delovanju v okviru organizacije pustijo ob strani. Morda je to eden od vzrokov, da v Italiji AI nima dosti pripadnikov in se le s težavo širi. Pri nas je namreč skoraj vsako družbeno sodelovanje zajeto na ta ali drugi način v politično mrežo, tega pa AI ne dopušča.

KAKO REŠEVATI JETNIKE

Gibanje AI rešuje jetnike, ki so po vsem svetu zaprti ali mučeni zaradi svojih nazorov, v glavnem na dva načina: Pošilja v razne države svoja odposlanstva, da na svoje oči preverijo položaj jetnikov ali potek sumljivih procesov, o tem objavijo obračun in tako seznanijo javno mnenje o kršenju človečanskih pravic in navadno tudi samih zakonov iste države, v kateri so jetniki zaprti. Drugi način delovanja je ponudba svojega

pokroviteljstva določenemu jetniku, za katerega skuša na vse načine doseči osvoboditev. Delovanje organizacije je vedno zakonito in se naslanja samo na pisane zakone.

Omenjena poročila, ki jih sestavljajo delegacije AI, veljajo danes kot najzanesljivejša pričevanja s kočljivega področja jetništva in mučenja. Na razpolago imamo že več takih objavljenih poročil, npr. o Čilu, Irski, Braziliji, Sovjetski zvezi. AI se nikoli ne zanaša na pripovedke, ampak samo na preverjena in strogo dokumentirana dejstva. Zato skoraj ni zaslediti na seznamu imen jetnikov, ki so pod njenim pokroviteljstvom, iz Kitajske ali Severne Koreje, ker so pač meje teh držav neprepustne za kočljive novice o notranjem položaju, čeprav je splošno znano, da je tam političnih jetnikov dosti.

Med publikacijami, ki jih izdaja gibanje AI, je zbudilo zadnja leta veliko zanimanja po vsem svetu »Poročilo o mučenju«, ki je izšlo pred kratkim tudi v italijanski. Iz te knjižice lahko vsak izve, kako se je mučenje razpaslo v mnogih državah, kako imajo za mučitelje ponekod prave šole in kako nobena država ne prizna uporabe teh nečloveških postopkov, ker jih seveda tudi noben zakon ne predvideva.

Najvažnejše delo organizacije pa je reševanje posameznih jetnikov. AI jemlje v glavnem pod pokroviteljstvo jetnike, ki sami niso zagrešili nobenega nasilja in nasilja tudi ne odobravajo. Vsako leto izbere približno 3.000 novih kaznjencev. Vodstvo AI vsak nov primer preveri ter presodi pričevanja in okoliščine; šele potem se odloči za pomoč. Navadno gre za obsojene zaradi nazorov, političnih idej, vere, rase, jezika in narodne pripadnosti.

Vsak primer je dodeljen neki celici, ki začne za jetnikovo osvoboditev pritiskati pri odgovorni vladi s pošiljanjem pismenih pozivov, poskrbi revnim odvetniško pomoč in skrbi po potrebi tudi za finančno pomoč vsem članom jetnikove družine. Delovanje celice pa ne sme biti nikoli pristransko ali politično usmerjeno, zato vodstvo dodeli obvezno vsaki celici v varstvo istočasno tri jetnike: enega iz vzhodnega oziroma socia-

lističnega bloka, enega iz zahodnega oziroma žrtev fašističnih diktatur in enega iz tako imenovanega Tretjega sveta.

OPOZARJANJE SVETOVNE JAVNOSTI

Poleg dela posameznih celic organizacija tudi vsak mesec opozori na tri obupne primere jetništva in na dva ali tri primere mučenja. Za ta imena se vsak mesec zavzamejo hkrati vse celice in posamezni sodelavci po vsem svetu. Člani pišejo predvsem pisma na odgovorno vladno, predsedniku ali drugim oblastem s prošnjo za osvoboditev.

O vsakem jetniku sporoči AI, kdo je, kaj je storil, v kakšnih pogojih se nahaja, komu pošiljati pozive za osvoboditev. Za primer navedemo imena objavljena za september 1976: Roberto Motta (Brazilija), advokat iz Florianopolisa, aretiran zaradi levičarske usmerjenosti, mučen med zasliševanji, zagrozili so mu, da bodo mučili tudi člane njegove družine, zato je skušal že dvakrat narediti v zaporu samomor. Za njegovo osvoboditev pisati prošnje na naslov: Ill.mo Senhor Presidente General Ernesto Geisel, Casa do Brasilia (DF) Brasil; Porfirij Antonovič Romankov (Sovjetska zveza), 78-letni član krščanske sekte baptistov, aretiran aprila 1973 v beloruskem mestu Gomel, češ da je širil cerkvene obrede, obsojen na pet let prisilnega dela, bolehen. Prošnje na naslov: R. A. Rudenko, Generalni Prokurator SSSR, ul. Puškinskaja 15a, Moskva, SSSR; Khan Abdul Ghaffar Khan (Pakistan), 86-letni borec za avtonomijo pokrajine Paktoonistan, aretiran aprila 1975, leži hudo bolan v zaporu brez obtožbe in brez procesa. Prošnje pošiljati na naslov: His Excellency Zulfigar A. Bhutto, Prime Minister and Minister of Defense and Foreign Affairs, Office of the Prime Minister, Islambaad, Pakistan.

VELIKO DELO USMILJENJA

Organizacija AI posreduje tudi več primerov, kako je treba omenjene prošnje sestaviti. Na prvi pogled se zdi to delo neučinkovito in človek bi mislil, da gredo vsa tista pisma naravnost v koš. V resnici pa sta resnost in ugled AI tako velika, da prošnje dosežejo učinek pri mnogih še tako zakrknjenih oblasteh. Rezultat je presenetljiv: približno polovica jetnikov, ki jih je do zdaj vzela v oskrbo AI, je bilo osvobojenih ali so jim znižali kazen. Leta 1974 so npr. od 2.458 jetnikov v varstvu AI izpustili na svobodo 1.403.

Gre torej za veliko delo usmiljenja, opravljeno z največjo miroljubnostjo. AI brez obotavljanja pokaže na krivice in na razliko med lepo pisanimi zakoni in vsakdanjim izvajanjem predvsem pod diktatorskim vladanjem in še posebej opozarja na nezakonito uporabo mučenja.

Vzporedno z obtožbo krivic AI tudi rešuje: sodelovati s tem gibanjem pomeni skupno s člani raztresenimi po vsem svetu preprečevati v nebo vpijoče krivice in izven političnih prepričanj, vere in drugih nazorov. AI se bori za svobodo misli brez nasilja, v prepričanju, da nobena diktatura ne more prinesiti sreče in nobeno nasilje pravice; bori se za človeka in ne za neki sistem ali ideologijo.

D. COTAR

Ob vstopu v novo šolsko leto

V petek 1. oktobra je kakih 12 milijonov mladih v Italiji znova prestopilo prag šolskih prostorov za novo šolsko leto. Med temi milijoni je tudi nekaj tisoč slovenskih otrok na Tržaškem in Goriškem, pa tudi v preizkušani Beneški Sloveniji in Kanalski dolini. Vse štolske mladeži, njenim profesorjem, učiteljem in staršem naj gre predvsem naš pozdrav.

Potem naša voščila. Sola je po človečanskih pravicah in po določilih ustave najvažnejša ustanova v vsaki urejeni družbi. Saj je njen namen nuditi mladini potrebno vzgojo za njeno rast v poštene ljudi in znanje za vstop med delovne člane družbe. Danes ne sme več biti med nami za jedalcev, ki živijo od dela drugih, temveč vsakdo si mora služiti kruh s svojim znanjem in s svojim delom.

Naj bi zato naša šola te namene dosegala v največji meri. Da se to doseže, so pa poklicani najprej mladi sami. Nihče jih ne more prisiliti k njihovi moralni rasti in zorenju v poštene ljudi, k njihovu bogatenju v znanju za delovne ljudi, če sami ne pokažejo potrebne odprtosti in spre-

jemljivosti.

Potem so poklicani šolniki od otroških vrtec do višjih srednjih šol in univerz. Njihovo mesto v šoli ni samo delovno mesto, temveč je tudi poklic. Saj v šoli nimajo opraviti z mrtvimi stroji, niti ne samo z živimi bitji, ki jih je moč desirati, ampak z mladimi ljudmi z razgibanim umskim in čustvenim življenjem. Kot taki pa potrebujejo ne samo strokovnega znanja, marveč še bolj ljubezni.

Končno so tu še starši, ki svoje otroke danes ali preveč razvajajo ali pa jih preveč zanemarjajo. Težko je danes dobiti starše, ki bi znali do svojih učečih se otrok ohraniti zlato sredino, tako da bi otrokom ne dajali potuše v svoji preveliki »skrb« ali pa da bi zanje premalo skrbeli. Nekaterih staršev večkrat leta in leta ni na spregled za kak pogovor z učitelji in profesorji. Kako naj se v takih primerih ustvari skupna skrb za študirajočo mladino?

Vsem torej, mladini, šolnikom, staršem naš pozdrav in naša voščila ob novem šolskem letu.

Zasedal je svet tržaške Slovenske skupnosti

V sredo 29. septembra se je po poletnem premoru sestal svet Slovenske skupnosti v Trstu. Na dnevnem redu zasedanja, ki se bo nadaljevalo v oktobru, je več problemov notranje organizacijskega značaja, aktualni pereči politični in šolski problemi ter širša problematika slovenske manjšine v luči napovedane ratifikacije Osimskega sporazuma.

Po uvodnih poročilih predsednika Hareja in tajnika Dolharja je sledila razprava o krajevnem političnem položaju s posebnim ozirom na stanje na tržaški provinci in občini, v Devinu-Nabrežini ter v kraški gorski skupnosti. Kar se kriznega stanja na provinci in tržaški občini tiče, je svet ugotovil, da ni nikakih novih momentov, zaradi katerih bi Slovenska skupnost morala spremeniti svoje kritično stališče do omenjenih uprav.

V zvezi z razpravo o kraški gorski skupnosti svet SSK ugotavlja, da je uprava iste zašla v popolno mrtvilo in to potem, ko so se politične sile, ki imajo v njej večino — socialisti in komunisti — toliko prizadevale pred upravnimi volitvami junija 1975 za njeno umestitev, sedaj pa ni o njenem poslovanju in delovanju ne duha ne sluha. Tako leži na neizkoriščenih finančnih skladi, ki so ji bili dodeljeni, medtem ko ustanovljena kraška mlekarina, zadružni hlev in druge podobne pobude čakajo na njeno pomoč. To vsekakor ni v korist kraškega prebivalstva, ki od gorske skupnosti tudi nekaj konkretnega pričakuje, predvsem pa, da se vključi v prizadevanje slovenskega življa za svoj narodni in gospodarski razvoj in obstoj.

V nadaljevanju seje so prišli na dan tudi razni pereči šolski problemi kot potek

vpisovanja, problemi nezadostnih prostorov ter negotova usoda šolskih oddaj po radiu Trst A. O vseh teh in podobnih problemih bo podrobno razpravljala šolska komisija. Čeprav niso še znani dokončni podatki o številu vpisanih v slovenske osnovne šole, obstajajo dokumentirani primeri, ko so slovenski starši vpisali svoje otroke v italijanski vrtec oziroma v osnovno šolo.

Do najbolj očitnih takih primerov, ki so že prerasli v javen problem, je prišlo na žalost v Sv. Križu, ki velja za slovensko vas. Vsa prizadevanja krajevnih političnih in prosvetnih krogov, da bi omenjeni starši spremenili svoje ravnanje, so na žalost propadla. Zaradi tega svet SSK opozarja širšo javnost na te značilne primere oziroma pojave iznevejanja svoji narodnosti skupnosti, ki jih prizadeži starši opravičujejo s svojo internacionalistično ideologijo.

Zato poziva vse merodajne dejavnike od tiska do političnih sil, da storijo vse, kar je v njihovi moči, da se prepreči tako zavestna asimilacija naših vasi. Obenem naj vse politične sile podprejo prizadevanja svetokriških staršev, da slovenski otroški vrtec in šola dobijo lastne primerne prostore.

Končno je svet SSK osvojil predlog izvršnega odbora, da se napovedani občni zbor stranke skliče za 23. in 24. oktober. Na njem bodo dana v obravnavo tako organizacijska vprašanja kot izoblikovanje splošne politične linije za prihodnje obdobje, ki utegne biti ključnega pomena za reševanje problemov slovenske narodne manjšine v celotni naši deželi.

Francoski škof je obiskal Rusijo

Marsejski nadškof Etchegaray, ki je tudi predsednik francoske škofovske konference, je obiskal pravoslavno Cerkev v Rusiji. Svoje vtise je popisal v marsejskem škofjskem listu. Med drugim pravi: »Nihče ne more slutiti, kako razširjeno in globoko je versko življenje v Rusiji. Ni dvoma, da je v Rusiji največji vulkan krščanstva.«

Pravi čudež je, da se je krščanstvo v Rusiji ohranilo. Leta 1938 je bilo v zaporu 156 škofov, le štirje so bili svobodni; od 50.000 duhovnikov jih je bilo na svobodi le 160; zaprti so bili vsi samostani in sicer 1.052 in prav tako vsa semenišča. Cerkev je doživela nekoliko olajšanja med zadnjo svetovno vojno in nekaj let po vojni. Potem se je spet povečal pritisk. Hruščov je dal zapreti okoli 10.000 cerkva.

Pravoslavna Cerkev se omejuje le na bogoslužje, ker ji je vse drugo prepovedano. V Kijevu je odprtih le 9 cerkva, v velikih novih predmestjih pa ni nobene. Moč ruske pravoslavne Cerkve je v vedrosti božjega ljudstva, ki se prenavlja in ki zna dati pečat krščanstva vsakdanji realnosti, ki jo zastrepnja aktivno brezboštvo.

Nadškof zaključuje takole: »Bodi blagoslovljena Cerkev, v kateri se evangelij prepisuje na roko, kjer turistom trga iz rok evangelij ali ga kupujejo na črni borzi. Koliko upanje moremo pričakovati od te Cerkve, kadar bo na to obširno ozemlje padla goreča in plodna vera v troedinega Boga.«

Iz življenja skavtske organizacije

V nedeljo 3. oktobra je SZSO organizirala izlet na Koroško; v Gorišče in Tržaške se je zbralo skavtov in skavtinja za dva avtobusa. To ni bil samo izlet, ampak tudi priložnost za obisk pri koroških skavtih, s katerimi smo se spoznali na letošnjem Jamboreju.

Prav predstavniki koroških skavtov so nam pokazali nekaj značilnih krajev: St. Jakob, Sveče in Gorsetovo galerijo, zvezno gimnazijo za Slovence v Celovcu, Gospodarsko polje.

Pod večer smo se zbrali v njihovem Marjanišču in skupaj gledali film in diapozitive o Jamboreju, ki jih je pripravil duhovni asistent Tone Bedemčič. Srečanje se je zaključilo z mašo. Po dolgem poslovanju in na črtah za nova srečanja smo se odpeljali domov.

Predno smo se razšli, so soglasno odobrili naslednjo resolucijo:

Slovenski goriški in tržaški skavti in skavtinja, člani in članice Slovenske zamejske skavtske organizacije, smo se mogli na obisku pri koroških skavtih v Celovcu 3. oktobra 1976 neposredno seznaniti s sedanjim položajem slovenske manjšine na Koroškem.

Ob tem čutimo dolžnost, da tudi javno

izrazimo svojo solidarnost z bojem koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov proti krivičnemu zakonu o preštevaniu in za izpolnitev 7. člena državne pogodbe.

V duhu naših načel hočemo še naprej vzgajati naše člane v bratstvu med narodi, ki naj temelji na pravičnih odnosih.

Pred pričetkom šolskega in delovnega leta smo goriški skavti in skavtinja organizirali več srečanj za naše člane. 22. in 23. septembra so bila duhovna srečanja za tri različne skavtske dobe: za najmlajše, za srednje in za večje. Vsa tri duhovna srečanja so dobro uspela, tudi po za slugi skrbnih predavateljev.

V nedeljo 26. septembra pa je bilo športno srečanje med 1. in 2. četo; sodelovale so tudi skavtinja iz Trsta in Gorice.

Po teh uradnih srečanjih se je v oktobru začelo redno delovanje slovenskih goriških skavtov in skavtinja.

UTRIP CERKVE

● Na Holandskem se večja zavzetost vernikov za lastne župnije. V zadnjem letu je poraslo število ljudi, ki so se prostovoljno obvezali za stalno denarno pomoč svojim župnijam za 12 odstotkov. Tako zbrani denar se porabi za potrebe župnij in za razne župnijske pobude in akcije.

● Pariški kardinal Marty je pri podelitvi mašniškega posvočenja v Parizu na govoril novomašnike: »Postali ste duhovniki v težkih, a čudovitih časih. Vaše in naše upanje sloni na veri v človeka in na veri v Boga. Vemo, da sta se Bog in človek srečala.« Priporočil je novomašnikom, naj vedno iščejo Boga, da bodo znali dati pravi odgovor o smislu življenja vsem, ki vprašujejo. »Ne skrivajte Boga, ne zapirajte ga v cerkve. Bog hoče živeti v ljudeh v javnosti.«

● Nemška postna nabirka, ki je poznana pod imenom Misereor, znaša letos 77 milijonov nemških mark, kar je približno 24 milijard lir. Zbirka je letos za 10 % večja kot lansko leto. Iz nabranega bodo nudili znatno pomoč za obnovo po potrebu prizadetih predelov v Guatemali in za pomoč Libanonu. Letošnja nabirka se je vršila pod geslom: »Odpoved, ki je vir upanja za mnoge.« Nemški katoliki so bili namreč povabljeni, naj z odpovedmi prihranjeni denar darujejo za potrebne po svetu.

● V Braziliji živi približno 700.000 japonskih emigrantov. Vključili so se v brazilsko življenje in nudijo velik prispevek k razvoju gospodarstva. Zanimivo je, da je med temi Japonci v Braziliji skoraj polovica katoličanov, namreč 330.000. To je skoraj toliko kot na Japonskem. Brez dvoma okolje vpliva na versko odločitve.

OD TEDNA DO TEDNA

■ Videmski nadškof Alfredo Battisti se je zahvalil dunajskemu kardinalu Königju za izdatno pomoč, ki so jo avstrijski katoliki po dobrodelni organizaciji Karitas že posredovali žrtvam potresa v Furlaniji. Doslej so prispevali 28 milijonov avstrijskih šilingov, do konca leta pa jih bodo nabrali še kakih 15 milijonov. Do nekih težav je prišlo pri pošiljanju materiala zaradi carinskih predpisov, a so bile sedaj že odstranjene.

■ Avstrijski kancler Kreisky je sprejel na Dunaju predsednika osrednjih dveh organizacij koroških Slovencev dr. Zwitterja in dr. Grilca, vendar srečanje ni dalo nobenega rezultata. Obe strani sta ostali na svojih stališčih, to se pravi avstrijska vlada hoče 14. novembra izvesti preštevane slovenske in hrvaške manjšine, koroški Slovenci ga pa bodo bojkotirali.

■ Italijanski zunanji minister Forlani se je v Washingtonu sestal s predsednikom Fordom in imel z njim daljši razgovor. Ford je pokazal veliko zanimanje za italijanski notranjepolitični položaj, še zlasti na gospodarskem področju.

■ V San Sebastianu, glavnem mestu baskovske province Guipuzcoa v Španiji so pripadniki skrajnega krila odporne baskovske organizacije ETA ubili člana kraljevskega sveta in znanega politika iz frankističnih vrst Juana de Araluce. Z njim so izgubili ob atentatu življenje tudi štirje policisti, ki so Araluceja spremljali. Atentat je v španski javnosti globoko odjeknil ter izval splošno obsodbo. Vsi so pričrili, da bo zavrli napore za notranje pomirjenje, za kar si prizadevata tako kralj Juan Carlos kot vlada.

■ V Libanonu se je pričela »bitka za gore«. Sirske čete in čete maronitskih kristjanov skušajo zasedati še zadnje močnejše postojanke libanonske levice in z njo povezanih Palestincev.

■ Kubanski diktator Castro je v dolgem govoru pred stotisočlano množico v Havani dejal, da je osnovni problem Kube sladkor, katerega vrednost je na mednarodnem trgu padla, zaradi česar je Kuba zašla v gospodarske težave. Govoril je tudi o suši, ki začuda vsako leto pesti predvsem socialistične države in je tisti grešni kozel, na katerega je treba zvržati krivdo za zavoženo gospodarstvo.

■ Avstrijski kancler Kreisky je v svoji vladi zamenjal tri ministre, med njimi zunanega, ki bo v bodoče dr. Wilibald Pahr, podkancler pa je postal dosedanj zvezni finančni minister Hannes Androsch, ki je od 1974 tudi namestnik predsednika avstrijske socialistične stranke.

■ Do nove rudniške nesreče je prišlo v premogovniku Merlebach v Loraini (severozahodna Francija). Ob eksploziji plina je izgubilo življenje 16 rudarjev.

■ Argentinski predsednik Jorge Rafael Videla je za las ušel atentatu, ki je bil izveden nanj v vojaškem oporišču Campo de Mayo blizu Buenos Airesa. Atentatorji so razstrelivo položili v ogrado slavnostnega odra, s katerega je Videla govoril zbranim častnikom. Komaj je general odšel, je prišlo do eksplozije.

■ Po tridnevem iskanju so našli mrtvega škofa Adriana Hypolita iz škofije Nova Iguaçu (Brazilija). Škof je izginil v noči med 20. in 21. septembrom. Morilci, verjetno člani »eskadre smrti«, ki je protikomunistično usmerjena, so škofa po umoru rdeče prebarvali, truplo odložili v nekem predmestju, škofov avtomobil pa pripeljali pred sedež brazilske škofovske konference in ga tam razstrelili.

■ Na Švedskem je umrl v 61. letu starosti John Taylor, edini tamkajšnji katoliški škof. Doma je bil iz ZDA. Pripadal je redovni družbi oblatov Brezmadežne. Zelo si je prizadeval, da bi povezal razkropljene katoličane, ki živijo po vsej Švedski in predstavljajo le neznatno manjšino.

■ Predsednik Kampučije (Kambodže) Khieu Sampan, nekdanji vodja rdečih Kmerov, je dal ob času svojega bivanja v Colombu ob 5. konferenci neuvrčenih držav dopisniku revije »Famiglia Cristiana« več zanimivih izjav. Dejal je, da je v petih letih državljanske vojne izgubilo življenje nad en milijon Kambodžanov, to je ena petina prebivalstva. (Znano je, da so vladne čete bile kaj malo učinkovite zoper rdeče Kmere, kar pomeni, da je treba večino padlih iskati med tistimi, ki so jih »osvoboditelji« pobili na ozemlju, ki je bilo pod njihovo kontrolo.) Sampan je sicer zanikal pokole po koncu vojne, dejal pa je, da »so bili izdajalci likvidirani, da je veliko ljudi umrlo ali je pogrešanih. Med njimi tudi katoliški škof v Phnom Penhu msgr. Ramousse. Sampan je še dodal: »Izdajalci so ostali v prestolnici z orožjem v rokah do zadnjega trenutka. Ni pravično, da se samo nam pripisuje odgovornost za to, kar se je zgodilo.« Kdor zna brati med vrsticami, mu ne bo težko odkriti resnice.

ZAKON MED VERNIM IN NEVERNIM ZAROČENCEM

Kako gleda Cerkev na zakon med nevernima zaročencema, ki sta oba bila krščena, smo pojasnili v zadnji številki. Posebno dušnopastirsko vprašanje pa je tudi, če je eden izmed njiju veren, drugi pa izjavlja, da je neveren ali pa da se je celo veri odpovedal. Cerkev dovoljuje v tem primeru cerkveno poroko pod določenimi pogoji. S tem kaže upanje, da bo skupno življenje v zakonu, ob zakramentalni milosti in krščanskem življenju vernega zaročenca, pripeljalo k veri tudi nevernega.

Seveda Cerkev v takem primeru ne more dati takojšnjega dovoljenja za poroko pa tudi je ne sme kar kratkoma odrediti, saj Cerkev ni kaka uradna ustanova in tudi ne skupnost samih popolnih ljudi. Skrajnosti ne prinašajo dobrih sadov. Pomagati je treba zaročencema z bratskim razumevanjem, razgovorom in poukom, ker prav to lahko postane dragocena priložnost za poživitev vere.

Ne sme pa duhovnikovo ravnanje zasenčiti ali žrtvovati resnice in ljubezni.

Krščen, a neveren človek je tako postavljen pred izbiro v tej tako razkristjanjeni družbi, kjer ni več okolja, ki bi pomagalo spodbujati k verovanju. In če je treba odrediti cerkveno poroko, naredi to Cerkev kot dobra mati, ki pogostoma poskuša, čeprav brez uspeha, zaznati znamenja akoravno le začetne vere.

Odpoved cerkvene poroke je znak spoštovanja do tistega, ki ne veruje, a tudi znak upanja in pričakovanja. Verni skupnosti pa je to klic, da je zaročencema blizu, da se bolj potruditi biti živa priča vere v zakrament zakona in dobrino krščanske družine.

Zmaga brez okusa zmage

Volitve v Zahodni Nemčiji, ki so bile zadnjo nedeljo 3. oktobra, verjetno niso nikogar zadovoljile. Socialdemokrati in liberalci, povezani v enotnem bloku, so sicer zmagali, a so oboji izgubili na poslanskih sedežih. Krščanski demokrati, združeni s krščanskimi socialci iz Bavarske, so sedaj daleč najmočnejša poslanska skupina, a absolutne večine le niso prejeli. Zahodnonemška ustava pa določa, da predsednik republike poveri sestavo vlade tistemu politiku, ki ima za seboj večino glasov v zveznem parlamentu. Sedaj je tako, da socialdemokrati skupaj z liberalci premorejo osem poslancev več kot krščanski demokrati. Majhna večina, a vedno večina. Toda če bo med liberalci vsaj pet poslancev prešlo h krščanskim demokratom, se večina nujno prevesi na drugo stran. In to se bo do 14. decembra, ko nastopi nova vlada, kaj lahko zgodilo. Zato v nadaljnjih tednih ne bo manjkalo zakulisnih spletk, pregovarjanj in izigravanj.

Na zadnjih volitvah so prejeli krščanski demokrati 48,6 % glasov in 244 poslanskih mest (leta 1972 pa samo 44,9 % in 225 sedežev); socialdemokrati so padli od 230 na 213 sedežev, v odstotkih od 45,8 na 42,6, liberalci od 8,4 na 7,9 ali v sedežih od 41 na 39. Komunisti so se tudi to pot morali zadovoljiti z 0,3 % in so seveda ostali kot prej brez poslanca.

Voditelj krščanskih demokratov Helmut Kohl upravičeno trdi, da je njegova stranka postala stranka relativne večine in da njej pritiče sestava bodoče vlade. To drži, a prej si mora zagotoviti večino v parlamentu. Vsekakor pa se obetajo Zahodni Nemčiji manj stabilni časi kot doslej.

Peto mednarodno srečanje Alpe-Jadran

Od 25. do 28. septembra je bilo v Vili Manin v Passariju peto mednarodno srečanje Alpe-Jadran. Udeležili so se predstavniki treh obmejnih dežel, Slovenije, Koroške in Furlanije-Juljske Benečije. Slovensko narodnostno skupnost v Italiji so predstavljali Marija Breclj, Ace Mermolja in Verena Koršič. Napovedana tema seminarja je bila »Obnova in preureditev manjših zgodovinskih središč«, ki jih je prizadel potres.

Po uvodnih mislih deželnega odbornika za prosveto in kulturo Alfca Mizzauna ob odprtju seminarja so se pri mikrofonu zvrstili še razni predstavniki treh delegacij. Dva dneva sta bila izkoriščena za ekskurzije, četrty dan pa je bila zaključna debata. Seminar je bil v nekaterih stvareh skrbno organiziran (npr. sprejem in gostitve udeležencev še preveč razkošne, če pomislimo, kakšen je bil namen seminarja), v drugih pa je bilo čutili pomanjkljivost (npr. debata, napovedana za 27. september popoldne je enostavno odpadla, ne da bi bil točno pojasnjen vzrok).

Težko je izrehati sodbo o uspehu takega seminarja; v bistvu je bilo le mladinsko srečanje brez ambicij, ki jih sicer lahko zasledimo v naslovu (o tem bi lahko razpravljali le ožji krog strokovnjakov na tem področju). Lahko pa bi pripomnili vsaj dve stvari, ki sta na srečanju negativno izzevali.

Naslov je naznanjal temo, kako obnoviti porušene spomenike v Furlaniji-Juljski Benečiji. V resnici pa se je razpravljanje prevesilo v drugo smer in sicer v obravnavanje reševanja urbanističnih jeder v južni Furlaniji. V tem smislu so bile organizirane tudi ekskurzije (Valvasone, S. Vito al Tagliamento, Sesto al Reghena, Cordovado, Moimacco, Botenico, Videm, Cedad, Oglej in Gradež). Tako je vztrajnost, s katero so predstavniki slovenske narodnostne skupnosti v Italiji omenjali potrebo po rehabilitaciji Benečije, ostala brez odmeva.

Druga neprijetnost je bila ta, da je po

dvorani nestrpno završalo, ko je predstavnik koroških Slovencev mimogrede omenil položaj slovenske skupnosti na Koroškem. Ob tem se nehoti postavi vprašanje, kakšen smisel ima organiziranje raznih srečanj, ki imajo sicer vse dobre namene prijateljskih odnosov in taka na zunanji tudi izgledajo, v bistvu pa ničesar ne spremenijo.

Ne bi hoteli, da bi ta pripomba izzevala pretirano nacionalistično, želeli bi samo poudariti, da si je treba z vseh strani enako prizadevati za resnične prijateljske vezi, ki ne bodo slonele samo na besedah, ampak na medsebojnem spoštovanju in priznavanju najosnovnejših človeških pravic! - v-č

Kamenčki

Primer Sv. Ane v Gorici

V roke smo dobili na ciklostil razmnoženo poročilo o srečanju, ki je bilo v župni cerkvi sv. Ane v Gorici v nedeljo 20. junija letos na dan državnih političnih volitev. Ciklostilirano poročilo ima 18 strani in prinaša izjave številnih udeležencev takratnega srečanja. Naslov mu je »La Comunità si interroga« (Občestvo se vprašuje).

Na prvem mestu so župnikove izjave, sledijo izjave udeležencev; vseh skupaj je 38. Vse izjave so v soglasno zahtevu: »Don Alberto deve rimanere qui a Sant'Anna« (Gospod Albert mora ostati tu pri Sveti Ani).

Tu vstaja prvo vprašanje: Če je bilo zborovanje svobodno in demokratično, ali res ni bilo nikogar med navzočimi, ki bi z vsaj skromno besedo izrekel kak pomislek zoper metode župnika? Osemintrideset soglasnih posegov preveč spominja na dobro znano »ljudska zborovanja« ali mitinge kot so jih med vojno imenovali pri nas.

Drugo vprašanje: Med 38 nastopajočimi se jih je 13 izjavilo, da niso iz župnije sv. Ane. To je 34 odstotkov. Če je bilo zborovanje določeno za župnijsko občestvo sv. Ane, kaj so imeli tam opraviti verniki iz drugih župnij? Ena je prišla iz Züriha v Švici, druga iz Trsta, spet tretja iz Fare, največ tujih je bilo iz raznih župnij goriškega mesta.

Tretje vprašanje: Vsi nastopajoči so poudarili samo socialno zavzetost župnikov. Neka župljanka je rekla: »Nekateri trdijo, da ima delo don Alberta v župniji politično negativne posledice. Mi pa trdimo, da se prav zaradi pričevanja duhovnikov, kot so don Alberto, don Lutte, don Franzoni, delavci in mladina bližajo Kristusovi Cerkvi.« Toda kakšni Cerkvi?

Zaključek: Socialna zavzetost je glavna dušnopastirska odlika župnika pri Sveti Ani. To njegovo zavzetost za bližnjega izrabljajo razni elementi v župniji in izven nje, da ustvarijo goriški Isolotto. Župnik Alberto De Nadi je hote ali nehot postal orodje v rokah raznih levičarskih elementov. Njegova zadeva je zato zanje postal izrazito politična zadeva.

Goriški nadškof je pri tem zaskrbljen, ker je župnija razdeljena, saj se številni župljani ne strinjajo z metodami g. De Nadija in si tega ne upajo na glas povedati. Rajši potožijo svoje težave v spovednici izven župnije, kajti tam se ne spoveduje več; ali v razgovorih z drugimi mestnimi župniki, ker ima g. De Nadi posluš samo za svoje somišljenike.

Vse to ve g. nadškof in še marsikaj drugega. Zato je v želji, da bi se duhovni mirili in da bi se obnovila župnijska skupnost predlagal župniku, naj bi prevzel kako drugo župnijo v škofiji. Toda župnik De Nadi je sklenil, da ostane tam še naprej kot navaden župljan. Dvomimo, da bo s tem prispeval k enotnosti fare.

(r+r)

Štirinajsto ekumensko potovanje

II.

Naslednje jutro smo si na poti v Prije-polje ogledali manastir Mileševo, ki hrani eno izmed velikih umetnin, fresko belega angela ob božjem grobu. Posnetek te freske je bil tudi na svetovni razstavi v Parizu. Manastir Mileševo je dal zgraditi srbski kralj Vladislav za grobnico svetega Save, ki pa mu ni bilo dano, da bi v njej počival. Umrli je v Bolgariji na povratku iz Svete dežele. Turki so pozneje njegovo truplo prenesli v Beograd in ga tam sežgali. Vendar v Mileševem še hranijo sarkofag, v katerem naj bi našel zadnji počitek veliki prosvetitelj Sava. Mileševo je bil nekdanj mogočen manastir s 400 redovnicami, sedaj pa sta samo še dve, ki skrbita za cerkev in za turiste, da jim razložita freske po zidovih in nekoč tako slavno zgodovino srbskega ljudstva.

Povzpeli smo se na 1.200 metrov višine do hotela »Panorama«, kjer smo po kosilu prisostvovali narodnemu običaju svatov ob poroki. Bila je sobota, zato smo na poti do Višegrada srečali še druge svate, ki so nam ponudili rakijo (žganje) in s tem hoteli, da smo tudi mi deležni njihove sreče.

A ne za dolgo. Cesta, ki je vodila navkreber, je bila spolzka in blatna, da je šofer izgubil oblast nad vozilom. Nenadoma se je desna stran avtobusa nagnila v jarek in kolesa so obšla v blatu. Kaj sedaj? Mimoidoči tovornjaki, naloženi z gramožom, se za nas niso zmenili: skoro se nam je zdelo, da so nezgodo privoščili. Končno se je dr. Kosmaču le posrečilo, da je pregovoril šoferja enega izmed tovornjakov, da je zapeljal tik našega avtobusa. Prof. Devetak se je pognal na tovornjak in začel z lopato metati gramož pod prednja kolesa. Tudi drugi potniki so pomagali in prinašali kamenja. Nekdo izmed potnikov se je spomnil na blaženega p. Leopolda in zaprosil: »Pater Leopold, porini!« Prav tedaj se je avtobus z neverjetno lahkoto zravnil in bil spet na trdni cesti.

Seveda smo morali zaradi nepredvidene

Samostan Mileševo: angel na Kristusovem grobu, freska iz 13. stoletja

zamude opustiti ogled samostana Banja. Mimogrede smo si še v Višegradu ogledali most na Drini, znanem po romanu Iva Andrić. Most je dolg 170 metrov. Dal ga je postaviti leta 1571 paša Mehmed Sokolović po načrtu turskega arhitekta Minarja Sinana.

Prej smo računali, da bomo okrog 8. ure zvečer že v Sarajevu, pa smo se temeljito ušli. Odločili smo se za makadamsko, belo cesto, češ da je krajša in ugodnejša. Pa se je izkazala za zelo naporno, saj je bila strma, polna ovinkov in je vodila nad prepadi. Noč je že zajela pokrajino, o ljudeh pa nobenega sledu. Le obrisi visokih smrek ob poti so značili, da smo še visoko v gorah.

Globoko smo se vsi oddahnili, naš šofer še najbolj, ko smo končno malo pred polnočjo pristali na varnih tleh v Sarajevu. V hotelu »Bristol« so nas kljub pozni uri še čakali z večerjo.

Protestno pismo odbornici za šolstvo

Starši slovenske osnovne šole v ul. Donadoni v Trstu so poslali odbornici za šolstvo Luciani Benni posebno protestno pismo, v katerem pravijo:

Ze pet let je en razred naše šole izven matičnega poslopja. Nekaj let je bil v bližnjem župnišču, lani pa v zavodu »San Giusto« v ulici Conti. Otroci in učitelji so bili tako odmaknjeni od svojega naravnega okolja, starši z več otroki v vrtcu in na šoli pa v stalnem strahu zaradi silnega prometa na cestah.

Ze pet let nam občinske oblasti zagotavljajo, da se zavedajo vseh težav, ki jih povzroča ločeni pouk in obljublja iz leta v leto, da se bodo stvari uredile. Pouk se je 1. oktobra znova začel, vse pa je ostalo le pri obljubah!

Posebno smo ogorčeni in po petih letih tudi prepričani, da nas namerno izigravate. Ze pred zaključkom lanskega šolskega leta in med letošnjimi počitnicami so naši predstavniki večkrat obiskali občinskega funkcionarja dr. Gerina, ki je vedno zagotavljal, da vas je o naših problemih dobro informiral, da ste naklonjeni našim predlogom in da je 99-odstotna možnost, da se z novim šolskim letom vsa stvar uredi. Ko pa so naši predstavniki 20. septembra ponovno obiskali zgoraj omenjenega občinskega funkcionarja, so se prejšnje njegove obljube spremenile v nič.

Zato vas pozivamo, da po svojih močeh in pristojnostih poskrbite, da se dokončno izvrši spojitve vseh pet razredov osnovne šole in vrtca, bodisi v poslopju v ulici Donadoni ali v zgradbi nekdanjega zavoda »San Giusto« v ulici Conti in tako omogoči reden, racionalen in nemoten pouk.

Dokler ne boste poskrbeli, da se naš problem reši kot ste nam večkrat obljubili, ne nameravamo pošiljati naših otrok v šolo.

Več rojstev v Sloveniji

V primeri s prejšnjimi leti se je leta 1975 rodilo v Sloveniji kar 30.330 otrok. V zadnjih dvajsetih letih je to najvišja številka. Število novorojenih se je zadnja leta gibalo med 27.000 in 28.000. Leta 1970 pa je znašalo le 26.000.

Pristojna statistična služba za takšen porast ne najde pravih vzrokov. Toda med poglavitnimi je gotovo podaljšanje porodniškega dopusta za mlade matere in najbrž tudi nekaj višje otroške doklade. Nadalje to, da so si številni mladi zakonci po tolikih skrbih in žrtvah postavili lašten dom ali uredili stanovanja. V utesnjenih stanovanjih, pomanjkanju otroškega varstva ob zaposlenih materah, nesposodnih otroških dodatkih ipd. je bil glavni vzrok za prekomerno upadanje rojstev pri Slovencih. V manjši meri, kot hočejo nekateri predvsem videti, je bil ta vzrok v želji po lahkotnem življenju mladih zakoncev, ki da se hočejo odpovedati otrokom v prid višje življenjske ravni.

Podatek, da se je število rojstev pri Slovencih povečalo, je vsekakor razveseljav. Vsaka družba potrebuje mladih moči za svoj razvoj, obstoj in obrambo. Ob tem je opozoriti, kako slabo se je obneslo tkm. »načrtovanje« rojstev v nekaterih socialističnih državah. Na Madžarskem je število splavov šlo v stotisoče, tako da so jih morali končno prepovedati, ker je začelo primanjkovati delovnih moči in letnikov, sposobnih za vojaško obrambo.

★

● Papeška misijonska družba za pomoč otrokom v misijonskih deželah je zbrala v preteklem letu 5.258.000 dolarjev pomoči. Vsota je znatna, vendar skromna v primeri z velikimi potrebami. Vodstvo družbe je sklenilo, da bo z zbranim denarjem pomagalo predvsem najbolj potrebnim otrokom.

Zadnji evropski salezijanec je zapustil Vietnam

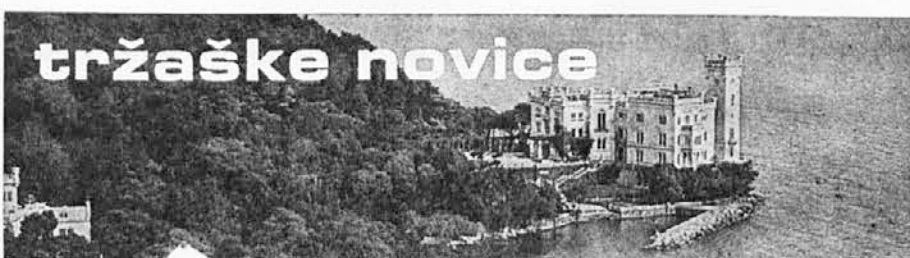
(4)

Ko sem pripravljaval gornje vrstice, je priletelo iz Hongkonga tretje pismo z datumom 14. avgusta. Je izredno zanimivo za slovensko misijonsko zgodovino, zato ga brez odlašanja posredujem vedoželjnim bralcem. Takole pravi:

»Danes me je pičilo, da ti nekaj napišem ob 30-letnici kamilijanskih misijonov (1946-1976).

Ko sem prišel zdelan in truden iz Sajgona v Bangkok, sem prosil salezijanskega prokuratorja, naj mi poskrbi koga, ki bi mi mogel dati injekcijo Recaptola, ki sem jo prinesel s seboj, da pridem malo k sebi. Peljal me je v kamilijansko bolnišnico.

Tu je pogovor takoj nanesel na 30-letnico kamilijanskih misijonov, na msgr. Kereca, na Cautung, Kunming itd.

DSI v novo sezono

V ponedeljek 11. oktobra bo Društvo slovenskih izobražencev v Trstu začelo s svojim delovanjem v novi sezoni. Glavna teža bo tudi letos slonela predvsem na ponedeljkovih večerih, ki so za člane in prijatelje postali že nekaj obvezni tedenski sestanki posvečen aktualnim slovenskim vprašanjem.

S predavanji, debatami in okroglimi mizami se udeleženci večerov soočajo s sodobno problematiko tudi širšega značaja, obenem pa izmenjujejo misli in izkustva o raznih vidikih našega kulturnega, političnega, gospodarskega in sploh družbenega življenja Slovencev v Italiji.

Društvo, ki je v poletnih mesecih posvetilo vse svoje moči v organizacijo študijskih dni »Draga 76«, bo svoj prvi večer posvetilo prav tej pobudi, ki je tudi v širšem krogu vzbudila veliko zanimanje in razne odzive.

O teh odzivih ter o svojih vtisih in mnenjih se bodo člani društva pomenili na prvem sestanku, ki bo v prostorih Slovenske prosvete v ulici Donizetti 3 dne 11. oktobra ob 20.15. To bo tudi priložnost za razgovor o prihodnjem programu društva.

Zgonik

Praznik sv. Mihaela je srečno potekel, čeprav ob nestalnem vremenu. Res se človek boji, da bo preveč gnilo grozdje kaj klavrn zaključek skrbne nege kraških vinogradov. Pri nas je zaradi višje lege trgatve vsako leto kasnejša od sosednih krajev. Toliko za uvod.

V soboto zvečer se je v na novo pobarvani in okusno okrašeni cerkvi odvil prvi del praznika. Po pobožnosti sta doživeto recitala duhovne odstavke Marija Mislej in Viktor Prašnik. Sledil je koncert baročne glasbe v izvedbi dua Majaron-Slama s sledečimi skladbami: G. Bononcini: Aria; B. Barcello: Sonata v G-duru; A. Vivaldi: Sonata v E-molu; G.B. Sammartini: Sonata v G-duru ter L. Boccherini: Sonata v A-duru. Pred vsako izvedbo je priznani violončelist Edi Majaron obrazložil sonate, da smo jih lahko globlje doživljali. Ob koncu sta predsednik in tajnica Mladinskega krožka podarila cvetlični šopek med dolgoletnim ploskanjem.

Domači župnik pa je v začetku in ob koncu poudaril, naj vse stvari Boga časte, tudi s petjem, violino, citrami...

V župnijski dvorani je nato prof. Sah predstavil dva mlada tržaška slikarja: Zerjalo in Kocmana. Prvi zelo nazorno prikazuje kraške razvaline (moralne, gospodarske, narodne) v nekaterih krajih in sicer z upodobljenim portalom-kolono, ki se pa pri zadnji sliki zblešči v upanju na mladostno oživitve vseh višjih idealov na našem Krasu. Pestre barve (olje) Kocmanovih hiš pa so pravi kontrast sedanosti: saj hiš, ki predstavljajo Breginj ni več zaradi potresa, Benetke se pa ugrezajo...

Ob primerni zakuski vseh pričujočih smo še dolgo modrovali in se navduševali... potem pa pozabavali pri Petelinovih.

Pri prazničnih (nedeljskih) mašah pa je bila udeležba bolj klavrna (neučakana trgatve!), a popravilo jo je lepo petje našega zbora pod vodstvom Hermana Antoniča, pa seveda tudi pridiga celebranta župnika Rudija Bogatca ter ubrano pritrkovanje Antona Kobala, ki se je z operirano nogo povzpel na 36 m visoki zvonik. Nabrali smo pri darovanju tudi čedno vsoto za potresence (poškodovane cerkve).

Kerecu. Takrat so se začele pisati prve strani kamilijanske misijonske zgodovine. Na prvi strani je z velikimi zlatimi črkami zapisano ime msgr. Kereca. Ugotovil sem, da ga imajo še danes za ustanovitelja ali soustanovitelja kamilijanskih misijonov ter da z velikim spoštovanjem o njem govorijo.

V Bangkoku sva se srečala tudi z bratom Amicijem. Skupaj z Valdesolom, Pastrom in še nekom je pripadal prvi ekspediciji, ki je pod vodstvom p. Crottijsa prišla na Kitajsko. Seveda se je pogovor pletel tudi okoli Kunminga, kjer sem bil jaz tedaj ravnatelj in je bila tu prva postaja do Cautunga. Se se spominjam, kako smo jih veselo sprejeli in kako je p. Crotti imel veliko povedati, pa je tudi znal biti zanimiv. V hitrici sem dal pripraviti večerjo, ki je bila zelo borna, ker na trgu nismo mogli nič kupiti. Asistenta sem poslal, da pripravi pet postelj za naše goste. Fantje so jih vzeli kar iz velike fantovske spalnice in jih niso niti očistili.

(Konec prihodnjič)

Po večernicah pa je »praznik grozdja« pritegnil občutno več ljudi kot cerkveni obredi in koncert sam. Sicer veselje in zabava morata biti, a zato se je treba udeležiti enega in ne pustiti drugo! Zbor »Slovenec« iz Boršta (35 pevcev) je pod vodstvom dirigenta Petarosa zapel vrsto narodnih pesmi v veselje in ponos vseh pričujočih. Ansambel Lojze Furlan je pa že znan in zato dobro obiskan. Tudi bogat srečolov je mnoge v veselju pospremil domov.

Seveda gre velika pohvala specialistom izbornih kuhanih štrukljev, domačemu vinu in drugim dobrotam. Morda bi bila na mestu še kakšna druga kulturna točka ali tek čez drn in strn, kakor je bilo to pred letom. Nekaj kapljic dežja je sicer nagajalo, a v glavnem je vse poteklo v lepem vzdušju, za kar gre zahvala Mladinskemu krožku. Nasvidenje zato drugo leto!

Slovenske šole na Tržaškem

Za šolsko leto 1976/77 je na Tržaškem vpisanih v prvi razred osnovne šole 298 otrok, in sicer 21 več kot lani, v vse razrede pa je vpisanih skupno 1.348 otrok (19 več kot lani).

V srednje, višje srednje in tečaje na Tržaškem pa je vpisanih skupno 1.525 dijakov, tj. 79 več kot v lanskem šolskem letu.

V slovenskih osnovnih, srednjih in višjih srednjih šolah ter tečajih na Tržaškem je torej vpisanih skupno 2.873 učencev in dijakov, in sicer 98 več kot lani.

Skedenjski muzej

Javno mnenje zopet opozarjamo na to edino tovrstno slovensko ustanovo v Trstu. Od junija lanskega leta si je že veliko ljudi ogledalo to slavno skedenjsko preteklost. Radi bi pa videli, da se še poveča število obiskovalcev, predvsem šolarjev.

Pretekli četrtek 30. septembra je obiskal naš muzej znani televizijski režiser Sandro Bolchi, ki se je zelo pohvalno izrazil o tej pobudi in načinu razporeditve predmetov. To nam je dalo novo potrdilo, da je zamisel dosegla svoj namen in pomen.

Predvsem mladina naj se ob obisku seznani in prepriča, kako so naši predniki gradili in ustvarjali kulturo in sploh svoj življenjski prostor s trdnim delom in vztrajnostjo.

Muzej je odprt vsako nedeljo ob 11.-12.30; vsak torek in petek od 15. do 18. ure. Sol-ska ravnateljstva pa se lahko domenijo za primeren urnik po telefonu 827248.

Z GORIŠKEGA

Trgatev v Brdih

Nekoč je v neki vasi v Brdih pater kapucin pridigal takole: »Kadar je dobro vino, se kmet pohvali: "Tako sem pridelal", kadar je slabo, pa: "Tako je Bog dal".« Letos pa lahko rečemo, da je bilo delo kmeta in Boga združeno, saj je pridelek bogat in dober. Tudi cena grozdju je bila visoka in so trgovci plačevali res dobro v primeri z lanskim letom. Lani je bila cena grozdju 220-230 lir za kg, letos pa 320. Torej res izdatna razlika. Trud marljivih briških kmetov je bil poplačan.

Ko to ugotavljamo, se nam poraja misel, da je pravzaprav naša briška zemlja postala zemlja visoke vrednosti, kajti skoro ni dolince ali hribočka, kjer ne bi rasla trta. Moderni mehanični delavci (traktorji) poskrbijo, da zemljišča najprej zrav-najo in nato zorjejo, tako da se daje urediti tudi v valovitih krajih lepi vinogradi. Zaradi tega bi bila prava škoda, če bi naši ljudje zemlje ne cenili, saj je najboljše jamstvo, da čeprav bodo gospodarske kri-ze pretresale sedanji čas, bo briška zemlja vedno najtrdnjše zagotovilo za naš obstoj. Zato je nikar ne prodajajmo!

Se eno bi ob tej priložnosti radi svetovali našim vinogradnikom. Ker vsi ne prodajo grozdja, ampak mnogi vino sami vsteklencijo, da bi na etikete teh steklenic postavili tudi dvojezičen napis, kajti tudi to je način, da izpričamo naš obstoj v tem kraju kakor to dosledno delajo Nemci na Južnem Tirolskem. Naj naši sosedje širum države, kamor prodajamo naše vino, vedo, da tu živimo Slovenci. Nedvomno bo dvojezičen napis najboljše zagotovilo, da je vino res briško, kajti nihče ne bo mogel trditi, če etiketa nosi slovenski napis »Ribolla del Collio - Briška rebula«, da je to vino doma nekje ob reki Piavi. - T. C.

Denar za žrtve potresa

Že v prvih dneh po potresu v mesecu maju smo začeli v Katoliškem domu in v raznih drugih središčih zbirati denar za žrtve potresa. Kasneje smo sklad prenesli na upravo Katoliškega glasa, kjer se nabirka še nadaljuje. Vendar marsikdo izroči denar kar svojemu župniku. Ta po navadi objavi te darove v Katoliškem glasu, odbor za pomoč žrtvam bo pa kasneje odločil kako uporabiti denar.

Ob tej priložnosti objavljamo obračun denarja, ki je bil izročen upravi Katoliškega glasa in s katerim lahko odbor za pomoč potresencem trenutno razpolaga.

Zbranih je bilo 2.330.000 lir; do zdaj smo razposlali 522.000 lir in sicer: 250.000 lir fari Tipana v Beneški Sloveniji, 200.000 lir salezijancu g Gorkiču za potresence, ki jim on pomaga; 70.000 za zvonik na Sv. Višarjah, ki je bil močno poškodovan ob potresu; 2.000 lir za upravne stroške.

Kaj narediti z ostalim denarjem? Predlogov je več: pomoč za popravilo cerkvice pri Sveti Subidi pri Krmini, direktna izročitev denarja ljudem v Beneški Sloveniji, nakup ene prikolice (roulotte) skupaj s prispevki naših organizacij v Trstu. O tem bo odločil odbor za pomoč žrtvam potresa, ki se bo sestal v bližnji bodočnosti.

Nov vrtec v Standrežu in obnovljena šola v Podgori

Začetek šolskega leta je Standrežu in Podgori prinesel pomembne novosti. V torek 5. oktobra so namreč odprli v Standrežu nov otroški vrtec, v Podgori pa obnovljeno osnovno šolo.

Odprija obeh šolskih objektov se je udeležil ves goriški občinski odbor ter številni občinski svetovalci in predstavniki domačih društev. Seveda so bili prisotni tudi starši in otroci, ki obiskujejo ti šoli.

Goriški župan De Simone se je v krajšem govoru spomnil težav, ki jih je občinska uprava morala premostiti, da je lahko dogradila in uredila poslopja, ki so primerna za vzgojo otrok. Gre predvsem za finančne težave, saj je štandredski vrtec stal 120 milijonov, medtem ko so za popravilo podgorske šole potrošili 100 milijonov lir.

V Standrežu je poslopje blagoslovil domači župnik msgr. Jože Zorž, ki je tudi povedal nekaj priložnostnih misli. Zahvalil se je občinski upravi, da je zgradila tako lepo poslopje in zaželel otrokom, da bi se prijetno počutili in da bi se dobro vzgajali.

Standrežci sedaj pričakujejo in zahtevajo, da se bo občinska uprava kmalu lotila obnovitvenih del poslopja osnovne šole, ki ne ustreza več potrebam sodobnega učenja. Predvsem so higienske naprave skrajno zanemarjene, električna napeljava ni po zakonskih predpisih glede varnosti, podi so polni lukenj in ogrevalne naprave zastarele.

V Podgori sta spregovorila tudi ravnatelj slovenskih in italijanskih osnovnih šol. V Podgori smo slišali, da zahtevajo še nove učne moči, saj trije učitelji nikakor ne zadostujejo potrebam.

Razširjeni odbor goriške trgovinske zbornice

Lani v decembru je izšel zakon o podaljšanju goriške proste cone. S tem v zvezi se je razširil tudi odbor, ki bo vodil goriško trgovinsko zbornico. Poleg 12 članov rednega upravnega odbora jih bo še drugih dvanajst, in sicer od goriške občine šest, od pokrajinske uprave 3, od sodelenjske občine 2 in en zastopnik deželne uprave. Od Slovencev so v tem razširjenem odboru trije: Marko Waltritsch za Gorico ter Janko Cotič in Remo Devetak za Sovodnje.

Ta razširjeni odbor se je prvič sestal v torek 28. septembra v sejni dvorani trgovinske zbornice v Gorici. Sejo je vodil Delio Lupieri, ki je predsednik zbornice in tudi razširjenega odbora. Razširjeni odbor bo imel nalogo upravljati in razdeljevati kontingente (določene prispevke) goriške proste cone trgovini in industriji, poleg tega pa bo upravljal še tako imenovani »Sklad za Gorico«. Denar v omenjeni sklad bo prihajal iz dodatnih davkov na kontingentirano blago, uporabljali ga pa bodo, kot določa zakon za finansiranje družbeno-gospodarskih struktur in za splošni gospodarski razvoj Goriške. Računajo, da bo na sklad prišla približno milijarda in pol lir.

Po možnosti se bodo iz tega sklada finansirale tudi infrastrukture na novem

mejnem bloku med Italijo in Jugoslavijo pri Standrežu. Samo postajališče na italijanski strani naj bi stalo sedem milijard lir. Ker je zelo verjetno, da niti država niti dežela za to gradnjo ne bosta prispevali celotne vsote, bo ta sklad v prihodnjih letih velikega pomena za gradnjo ne le postajališča ob meji, temveč tudi za avtoport in industrijsko cono.

Župnik pri Sv. Ani je odstopil

Goriška nadškofijska kurija je sporočila štirim dnevnikom, dvema tednikoma (med njima našemu) in tiskovni agenciji ANSA, da je župnik pri Sv. Ani v Gorici Alberto De Nadai končno le pristal odpuščati se vodstvu župnije, bo pa v njej še naprej živel kot vernik.

Iz poročila je razvidno, da se je spor začel že pred leti, ko je nadškof župniku sporočil, da se ne strinja z nekaterimi njegovimi bogoslužnimi in dušnopastirskimi prijemmi. Poleti 1975 je nadškof predlagal župniku, naj si privzame dva kaplana v pomoč, pa je De Nadai to ponudbo odklonil.

Letos v juniju je nadškof povabil župnika, naj se odpove župnji. Na ta poziv je De Nadai odgovoril s sklicanjem skupščine, kjer so prišla do izraza stališča, ki so daleč proč od verskega nauka in so pomenila prelom s škofom in drugimi farnimi občestvi v goriškem mestu.

Sledilo je dopisovanje med nadškofom in župnikom. Nadškof je vztrajal, da mora imeti župnika kot je Sv. Ana s 6 do 7 tisoč prebivalci več kot enega duhovnika za dušnopastirsko delo, kar pa De Nadai odklanja, da se veže samo na eno skupino v fari in da mora priti zato v fari do zamenjave župnika.

23. septembra so se zastopniki farnega občestva, somišljeniki De Nadaia, srečali z nadškofom in vztrajali na tem, da župnik ostane. Slednje srečanje med župnikom in nadškofom je privedlo do župnikovega odstopa ter sklepa, da še ostane v župnji.

Kurija obenem zavrača poskus, dati vsej zadevi politično obeležje in izjavlja, da so za odstavitev župnika bili merodajni le dušnopastirski razlogi. Istočasno obsoja mazanje cenkenih in drugih zidov s sramotilnimi napisi zoper župnika in njegovo skupino.

»Škofjeloški pasijon« v Gorici

Župnija Šentjanž šteje komaj nekaj nad 500 prebivalcev, ima pa zelo delavno mladino. Tako so domači fantje in dekleta pod vodstvom svojega župnika Jožeta Vošnjaka dvakrat v septembru postavili na oder znani »Škofjeloški pasijon«. Prihodnjo pomlad bodo na cvetno nedeljo pasijon ponovili.

Z istim pasijonom bo šentjanška mladina nastopila za letošnje misijonsko nedeljo 24. oktobra tudi v Katoliškem domu v Gorici. Prepričani smo, da bo srečanje s koroškimi brati za nas vse veliko doživetje.

Poroka

V cerkvi Srca Jezusovega v Gorici sta se v soboto 2. oktobra poročila Vida Tomažič in Peter Schettina. Vida je dobro znana med nami. Več let je bila pevka pri zboru »Lojze Bratuž« in pridna delavka v tiskarni Budin na Placuti. Novoporočencema želimo vso srečo v novem življenju in veliko božjega blagoslova.

Rožnovenska procesija v Podgori

Naš g. župnik, ki je komaj pred dobrim tednom prišel iz bolnišnice, je tudi letos organiziral tradicionalno rožnovensko procesijo v Podgori, ki je še edina takšna procesija v Gorici. Povabil je svoje sobrate, ki jih je prišlo kar 12. Pa tudi ljudi je bilo kar precej. Poleg domačinov je prišlo tudi lepo število vernikov iz mesta.

Vendar je letos procesijo preprečil dež, ki je začel padati prav ob uri, ko bi morala procesija z Marijinim kipom iz cerkve. Zaradi tega se je ves program razvil v cerkvi. Na koru je ves čas pel domači cerkveni zbor, pred oltarjem so peli litanije Matere božje duhovniki, godba na pihala iz Nabrežine, ki je že stalen gost pri naši procesiji, si je poiskala mesto pod korom in tam igrala pri odpevih med litanijami. Pobožnost se je zaključila s slovesnim blagoslovom z Najsvetejšim.

Po končani slovesnosti v cerkvi je nabrežinska godba še dolgo igrala na trgu pred cerkvijo, nato pa še v župnijski dvorani ob kozarcu vina. Kljub neugodnemu vremenu je bila pretekla nedelja za našo vas prejeten praznik.

Začetek šolskega leta v Gorici

S šolskimi mašami v petek 1. oktobra se je začelo novo šolsko leto tudi za slovenske otroke v Gorici. Za obe osnovni šoli je bila maša v cerkvi sv. Ivana, srednje pa so imele mašo kar »doma«, to se pravi v kapeli malega semenišča, kjer bodo letos nastanjene.

Ta dan se je pokazalo, da je pridobitev za naše šole tudi kapela, ki je lepa umetnina v romanskem slogu, ki jo je pa javnost do sedaj premalo poznala. V cerkvi so tudi orgle.

S poukom na naših srednjih šolah bo letos nekoliko zamude. Selitev iz starih v nove prostore se je začela pozno, šele sredi septembra. Zato sedaj prostori v malem semenišču niso še gotovi, ker ni kar tako preseliti tri srednje šole in preurediti potrebne prostore.

Zaradi tega bo enotna srednja šola imela pouk nekaj časa popoldne v šoli »Favetti«, gimnazija/licej, ki ima že pripravljene šolske sobe, bo imela reden pouk, učiteljske pa ga bo imelo v nekaj dneh. Ko bodo vsi prostori naredi, bo veliko poslopje v ulici Alviano dostojen sedež naših srednjih šol.

Ob letošnji zamenjavi šolskih stavb je največjo škodo utrpel otroški vrtec iz ulice Croce. Zanj so namreč dobili prostor v stavbi otroškega vrtca na desnem bregu Soče v ulici del Torriente. To je izven mesta, ker je treba preko Soče. Stavba je sicer nova in prav čedna, vendar predaleč za naše otroke. Zato je letos vpis v ta vrtec znatno upadel. Prihodnje leto bo treba vsekakor poiskati kako bolj ustrezno rešitev za ta vrtec, dokler ne bo dograjena nova stavba v ulici Campi.

Vodstvo srednjih šol bo ostalo nespremenjeno: enotno srednjo šolo bo vodila še naprej ravnateljica Rožica Simčič-Lojkova; gimnazijo/licej ravnatelj Tomažič; učiteljske prof. Andrej Bratuž, trgovsko šolo pa prof. Albin Sirk.

Vpis na srednje šole je dober. Na učiteljsku je 56 dijakov in dijakinj, v natečaju za vrtnarice 20 dijakinj, na gimnaziji/liceju 59, na enotni srednji 325.

Iz vrst naših šolnikov

Od 27. do 29. septembra je bil v Gorici seminar za slovenske učitelje in profesorje. Nekaj predavanj je bilo skupnih za vse, nekaj pa je bilo ločenih posebej za profesorje in učitelje. Predavatelji so bili poveli iz Ljubljane, dva pa sta bila šolnika zamejskih šol. To je bila novost na letošnjem seminarju, ki jo kaže razširiti, saj so zlasti programske zahteve in pedagoški prijem na šolah v Italiji precej drugačni kot v Sloveniji.

Seminar se je začel v sejni dvorani goriške pokrajinske uprave in ga je odprl ravnatelj Tomažič. Pozdrav je prinesel tudi pokrajinski odbornik za šolstvo Chientaroli in po šolski skrbnik. Ta je v odgovoru na pozdrav predsednika šolskega sindikata prof. Sirk zatrnil, da se italijanska republika zaveda, da so narodne manjšine »biseri«, ki ga ne smemo zavreči, saj pomenijo bogatstvo tudi narodne večine.

Seminar se je zaključil s skupno večerjo, ki so se je udeležili tudi šolski skrbniki in osebe šolskega skrbništva. Ob tej priložnosti so se navzoči šolniki poslovili od dveh kolegov, ki gresta letos v pokoj; sta to prof. Branko Ferlat in prof. Emil Doktorič. Oba sta učila na slovenskih srednjih šolah od poveljnih časov sem, prof. Ferlat na učiteljsku, kjer je poučeval matematiko in fiziko, prof. Doktorič pa na nižjih srednjih šolah, kjer je učil našo mladino predvsem italijanske. Cestitkam in voščilom kolegov se je pridružil tudi šolski skrbnik.

Letos se je še bolj kot druga leta izkazalo, da taki študijski dnevi zelo pomagajo tudi k družabnosti in kolegijski med šolniki in ne samo njihovemu strokovnemu poglobljanju. Tudi ta človeška plat študijskih dni ima svojo veliko vrednost.

Prijetna komedija še iz lanske sezone

Stalno slovensko gledališče iz Trsta je bilo, kot znano, proti koncu letošnje gledališke sezone zaradi finančnih težav prisiljeno prekiniti s svojo dejavnostjo. Tako je ostalo na dolgu do svojih abonentov z že najavljeno komedijo francoskega pisatelja Georgesa Feydeaua (izg. Fejdò) »Champagnol ali vojak po sili«, ki je nastala leta 1892.

V tej komediji Feydeau osmeši meščanski zakon, ki je formalno trden, pa si mož in žena vendarle obrobno marsikaj dovolita, kar ni prav. Tako si dovoli gospa Champagnol lahko dvorjenje, ki pa zaradi prve laži sproži splet zapletov, zamenjav, nepričakovanih srečanj in razburljivih dogodkov. Vendar se še kar dobro izmota

iz težav, kajti moževa neumnost oziroma brezbržnost sta neskončni.

Istočasni so Feydeau v komediji privoščili oficirje in podoficirje, njih samovoljo, hlapčevstvo, poniževanje podrejenih. Strizenje las na balin je ena njihovih najljubših zabav. Zato se bolje znajdejo v saloni kot pa v kolonialnih vojnih pohodih, ki jih med leti 1870 do 1914 ni manjkalo.

Moramo reči, da je režiser Mario Uršič kar dobro doumel misel Feydeaua in da so igralci bleščeče podali svoje vloge. V glavnih vlogah so nastopili Aleksij Pregare kot resnični Champagnol, Livij Bogatec kot namišljeni, Lidija Kozlovič pa kot Champagnolova žena. Na odru je bil praktično ves gledališki ansambel, še pomnožen z gosti, saj je nastopalo cel kup ljudi: poleg poročnikov in podporočnikov še rezervisti in meščani, na koncu pa smo doživeli še poskus prizora »Folie Bergère«. Torej za vsakogar nekaj. - ej

RAZNO

■ Midministrski odbor za cene je naletel zaradi nameranih poviškov raznih storitev na velik odpor v sindikalnih krogih in v krogih leve. Zato se je omejil le na razpravo o podražitvi sladkorja, plinskega in kurilnega olja. Seveda se podražitvam ne bo dalo izogniti, le na manj hrupen način jih bodo izvedli. Cigarete so se že podražile, prav tako poštnina za inozemstvo (pisma 200 lir, razglednice 130). Na vrsti so še podražitve testenin (50 lir na kg), poštnih, telefonskih, električnih in prevoznih tarif, dnevniki bodo stali 200 lir itd. O vsem tem bo razpravljal in ukrepal parlament ta teden.

■ Kongregacija za verski nauk, ki jo vodi kardinal Seper, je objavila odlok, da se v bodoče lahko opravi bogoslužje za kristjane, ki so umrli kot nekristjani, če za to zaprosi sorodnik ali prijatelj pokojnika in krajevni škof tako bogoslužje v spodbudo vernikov dovoli.

OBVESTILA

Cankarjeva proslava bo v nedeljo 17. oktobra popoldne v Katoliškem domu. Prireja jo SKPD »Mirko Filej« iz Gorice.

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu ima v ponedeljek 11. oktobra prvi sestanek v sezoni 1976-77. Večer je posvečen odzivu in vtisom o »Dragi 76«. Začetek ob 20.15.

Ravnateljstvo učiteljskega »A. M. Slomšek« v Trstu sporoča, da bo z novim šolskim letom od 5. novembra dalje na zavodu deloval tudi peti dopolnilni letnik. Informacije in vpisovanje sprejema tajništvo.

Ustanova INAIL je razpisala natečaj za 300 študijskih štipendij po 50.000 lir, 600 po 100.000, 500 po 150.000 in 100 po 300.000 v prid ponesrečencem na delu in njihovih otrok, vstevši ljudskošolske učence, srednješolce ter univerzitetne študente. Prošnjo naj zainteresirani pošljejo priporočeno z odgovorom o prejemu na sedež INAIL najkasneje do 31. januarja 1977 odnosno za univerzitetne študente do 31. maja 1977. Vsa potrebna pojasnila se dobijo na sedežu INAIL.

Poštarne pristojbine za inozemstvo so od 1. oktobra dalje sledeče: za pisma od 180 na 200 lir, za razglednice od 120 na 130 lir in za razglednice do pet besed od 50 na 70 lir. Ostale poštarne pristojbine ostanejo zaenkrat nespremenjene.

Avstrijski radio bo v nedeljo 17. oktobra ob 10. uri prenašal iz Celovca na prvem programu sv. mašo v slovenskem jeziku, ki bo v cerkvi Sv. Duha v Celovcu. Maševal bo dr. Stanko Čegovnik, sodelovali pa bodo cerkveni pevci iz Djekš, Kotmare vasi, St. Petra na Vašnjah in Sveč pod vodstvom prof. Jožeta Ropitza. Prvi radijski program lahko poslušate na srednjih valovih 584 khz in na kratkih 82,8 khz.

★
Za misijone: N. N. 1.000 lir.

Korsič

NOVI CENTER POHIŠTVA VAM NA RAZPOLAGO

- serijsko pohištvo
- pohištvo po meri
- preureditve
- pohištvo za terase in vrtove

TRST - ul. S. Cilino, 38 (pri cerkvi sv. Ivana) - Tel. 54390

Sporod od 10. do 16. oktobra 1976

Casnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19.; kratka poročila ob 11., 14.; novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. sv. maša, ob 9.45 Vera in naš čas.

Casnikarski programi ob ponedeljku do sobote: Poročila ob 7., 10., 12.45, 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 8., 14., 19.15. Ob 17.05 Umetnost...

Nedelja: 10.00-13.00 Dom in izročilo; 13.00-15.00 Kultura in delo; 15.00-19.00 Za mlade.

Od ponedeljka do sobote: 7.20-12.45 Dom in izročilo; 13.00-15.30 Za mlade; 16.00 (v soboto 15.45)-19.00 Kultura in delo.

Ljubljanska TV

Sporod od 10. do 16. oktobra 1976

Nedelja: 10.20 Otroška oddaja. 12.20 Nedeljsko popoldne. 17.25 Nogomet Španija: Jugoslavija, 20.00 Beograjske povesti. 21.55 Sportni pregled.

Ponedeljek: 17.25 Žuželke. 18.05 Nega bolnika. 20.00 »Polet je preložen«, drama. 21.00 Kulturne diagonale. 21.30 Kratak film.

Torek: 17.15 Zapojte z nami. 17.35 Pavel v akciji, film. 18.50 Slovenski ljudski plesi. 20.55 Pustolovski Simplicissimus.

Sreda: 17.10 Petelinje pero. 17.25 Rembrandt, 18.10 Na sedmi stezi. 20.00 »Vedno v rožcah«, film. 21.40 Miniature.

Cetrtek: 17.15 Trapollo. 17.50 »Beli delfin«, film. 18.25 Izumirajoči svet. 20.00 Brontejevi. 21.10 Cetrktovski razgledi. 21.40 Iz koncertnih dvoran.

Petek: 17.20 Pisani svet. 18.10 Čez tri gore, čez tri vode. 20.05 Humoristična oddaja. 20.35 Slikarske tehnike. 21.10 S.O.S.

Sobota: 14.55 Nogomet Dinamo: Borac. 18.30 Lesene pištole, film. 20.00 »Viva Zapata«, film.

DAROVI

Za sklad Katoliškega glasa: N. N., Rojan, 5.000 lir.

Za Alojzijeve: Marija Podgornik namesto cvetja na grob Stefanije vd. Plesničar 3.000 lir.

Za slovensko duhovnijo v Gorici: družina Sorli-Bratuž namesto cvetja na grob Ide Bratuž vd. Mikulus 20.000; Željka Simčič v isti namen 5.000 lir.

V spomin moza Franca daruje na njegov godovni dan Marija Pavlin-Brisko za župnijo sv. Ivana v Gorici 3.000 in za sklad Katoliškega glasa 2.000 lir.

Za goriške skavte: družina Spacapan namesto cvetja na grob Ettore Pais 5.000 lir.

V spomin na pok. brata in strica Franca Germek darujeta Mara Sonja in Nadja za Marijin dom v Rojanu in za svetogorsko svetišče po 10.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: Danilo Daneu 10.000; družina Vremec v spomin Virginije Robič 10.000; razni 14.000 lir.

Za zastavo sv. Jerneja na Opčinah: Marija in Zvonimir Vidau v spomin starega očeta 10.000; družina Malalan 5.000 lir.

Za žrtve potresa: po prizadevnosti tržaskih skavtov J. G. 50.000; A. S. 50.000; N. N. 50.000 lir.

Za zvonik na Sv. Višarjah: Jožefa Kofolj v spomin pok. Stefanije Bertossi 5.000 lir.

Za »Pastirčeka«: A. G. 5.000; P. M. 5.000; N. N., Gorica, 155.000 lir.

Za svetogorsko svetišče: Ferletič Gergolet Marija, Argentina, 15.000 lir.

Za lačne po svetu: N. N., Rupa, 5.000 lir.

Za gobavce: N. Biteznič 10.000 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo